

VOORWOORD

Als een boek eenmaal af is, kan de auteur of redactie zich meestal niet meer voorstellen dat het ook een andere vorm en inhoud had kunnen krijgen. Dit geldt echter niet voor deze 'Debatten in de VHV': die hadden heel wel in een andere gedaante kunnen verschijnen. Immers: aan de wieg ervan hebben voor een deel anderen gestaan dan degenen die ze in de voor u liggende vorm hebben gegoten.

Het idee voor dit boek ontstond - in 1991 - in de werkgroep Theorievorming Vrouwenhulpverlening, die onder auspiciën van het SISWO geformeerd was naar aanleiding van het congres over veranderingen in de maatschappelijke verhoudingen tussen vrouwen en mannen. Deelnemers van de werkgroep toen waren Pauline Tomlow (gangmaakster en voorzitter), Dorien Bauduin, Helmi Goudswaard, Mieke den Hoed, Madelien Krips, Tienke Koning, Riekje Kok, Mettiena Leemeijer, Laurent van der Maesen, Nonja Meintser en Janneke van Mens-Verhulst.

Deze werkgroepsleden, afkomstig uit hulpverlening, beleid en wetenschap, hadden elkaar geïnspireerd door het gezamenlijk analyseren en bewerken van de vragen die het integratieproces van vrouwenhulpverlening in hun dagelijkse praktijk bij hen opriep. Zij zochten op middelen om deze vernieuwing 'van binnenuit' vast te houden en als inspiratiebron aan te bieden aan anderen die betrokken zijn bij de (reguliere en vrouwen-)hulpverlening. Een boek met een neerslag van 'lopende discussies' leek daarvoor het aangewezen middel.

Voordat er een serieuze inhoudsopgave lag, was het twee jaar verder. De samenstelling van de werkgroep had enkele belangrijke wijzigingen ondergaan: een uitbreiding met Marina Verheggen, Majone Steketee en Leonoor Nicolai en een afslanking door het vertrek van Riekje Kok, Tienke Koning en Pauline Tomlow.

Allengs bleek echter ook in dit geval een lange weg te liggen tussen het idee en de verwezenlijking ervan. Sterker zelfs: de vereiste 'productiedwang' dreigde de dynamiek van de mondelinge debatten en de cultuur die daaromheen was gegroeid te verlammen.

Besloten werd daarom om van 'het boek' een apart project te maken, onder de verantwoordelijkheid van een onafhankelijke redactie: Janneke van Mens-Verhulst (werkgroepslid) en Lies Schilder. De auteurs werden gezocht onder die werkgroepsleden die bereid en in staat waren een hoofdstuk voor hun rekening te nemen en onder externe auteurs die konden helpen 'in de geest van de werkgroep' het boek alsnog tot stand te brengen. Zo hebben Alie van den Berg, Indra Boedjarath, Els Bransen, Lies Schilder en Marijke Kaaijk een hoofdstuk voor hun rekening genomen - en Nelleke Nicolai zelfs twee. Gaandeweg werd de lijst met onderwerpen daardoor ook uitgebreid: met systeemtherapie, allochtone vrouwen, zorg en gender. Het is echter niet meer gelukt om te voorzien in hoofdstukken over diagnostiek of psychiatrie.

De hier gepresenteerde Debatten in de vrouwenhulpverlening vormen tezamen een ietwat toevallige momentopname van wat er gaande is. De strekking van de debatten is echter fundamenteel: temidden van een veranderende sociaal-culturele omgeving, verliest een hulpverlening die alleen maar meer van hetzelfde doet, op den duur haar maatschappelijke legitimatie. Dat punt is het gemeenschappelijk belang van de vrouwenhulpverlening en de reguliere gezondheidszorg. Aan dat belang heeft ieder van de hier boven genoemde personen naar vermogen haar (of zijn) bijdrage geleverd.

Janneke van Mens-Verhulst
Lies Schilder